

Eliška Jindřichová:

Analýza výuky geografie ve vyšším sekundárním vzdělávání ve Spolkové republice Německo

Oponentský posudek diplomové práce

Eliška Jindřichová se rozhodla využít výsledků svých studií v Německu k zpracování diplomové práce, v níž provede analýzu koncepce geografického vzdělávání v této zemi a mimo jiné tím přispěje do diskuse ke zkvalitnění výuky geografie v Česku.

Cíle diplomové práce jsou formulovány v úvodu (str. 15-16): Analýza koncepce výuky v jednotlivých spolkových zemích měla vést k odpovědi na tři základní otázky – za jakých podmínek, jakým způsobem a s jakými očekávanými efekty by měla probíhat výuka geografie na stanovené vyšší vzdělávací úrovni. Stanovené výzkumné otázky, z nichž vyplývají kritéria analýzy, jsou dokladem tvůrčího přístupu k řešení aktuální didakticko-geografické problematiky s využitím metodologie komparativní pedagogiky.

V kapitole 2 „Metodika“ (str. 17-22) diplomantka ve stručnosti vcelku výstižně vyjadřuje podstatu komparativní pedagogiky a metodiku obsahové analýzy kurikulárních dokumentů. Významným přínosem je přehled měřitelných ukazatelů objektů analýzy na str. 21-22.

V kapitole 3 „Školský systém ve Spolkové republice Německo“ je podán přehledný popis školského systému v Německu – jeho struktura a základní typy škol – z něhož vyplývají základní podmínky pro povinnou výuku geografie.

Kapitola 4 „Vyhodnocení obsahové analýzy“ (str. 35-65) představuje výsledky obsahové analýzy, která je těžištěm rozsáhlé diplomantčiny výzkumné práce. Nedílnou součástí této kapitoly je třináct záznamových archů umístěných v Příloze 3 na stranách XIV-LXVI. Precizně provedená obsahová analýza včetně navazujících komparací jsou originálním zdrojem informací, které diplomantka velmi zdařile představila v širší kapitole 4.2 „Výsledky analýzy“ (str. 37-65). Na základě těchto informací odpovídá na tři hlavní koncepční otázky a naplňuje tím hlavní cíl své práce. Část týkající se postavení předmětu geografie a podmínek výuky obsahuje poznatky významné pro diskusi v Česku. Stejně tak obsah podkapitoly 4.2.2 „Koncepce výuky geografie“ zaměřené na formulaci výukových cílů; v českém Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia nejsou podobným způsobem cíle formulovány. Velmi vhodně je na straně 46 porovnán přístup a propracovanost hodnotových a postojových cílů v Německu a v Česku. Kritické vyjádření je výstižné a mělo by být eventuálně publikováno. Také navazující pojednání o cílových odborných znalostech pro výuku geografie (na vyšším gymnáziu) v německém pojetí je značně podnětné pro koncepci geografického vzdělávání v Česku. V porovnání s tradičním tříděním na odborné znalosti fyzicko geografické, sociálně geografické a regionálně geografické, nabízí německý přístup uspořádání do tří skupin – na (1) faktické znalosti, (2) procesy a (3) vlivy a souvislosti. Tato část představuje významný podklad do diskuse a pro přípravu budoucích i praktikujících učitelů v Česku. Poslední části kapitoly 4 „Realizace výuky geografie“ (str.57-61) a „Očekávané efekty výuky geografie“ (str. 61-65) podávají pouze základní přehled o problematice metod výuky a hodnocení žáků v Německu – tato tematika přesahuje možnosti předložené diplomové práce. V závěrečné kapitole 5 (str. 66-68) jsou ve stručnosti výstižně shrnuty výsledky diplomantčina výzkumu a předložen názor na jejich využití.

Po formální stránce diplomová práce splňuje požadovanou úroveň pouze s nepatrnými prohrěšky, z nichž pár „překlepů“ doporučuji před uložením do knihovny upravit perem. Také jazyková úroveň je na požadované úrovni. Rozsah práce, použitá grafika i způsob citací plně

odpovídají potřebám předložené diplomní práce. Práce má logickou strukturu včetně zařazení vyplněných záznamových archů do přílohy.

Závěr

Eliška Jinřichová splnila stanovené cíle své diplomové práce a prokázala tvůrčí schopnosti při aplikaci zvolené metodiky výzkumu, zejména při obsahové analýze a interpretaci získaných poznatků.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

V rámci obhajoby diplomové práce požaduji přehledné porovnání německého a českého přístupu k tvorbě koncepce geografického vzdělávání a vyjádření námětu, kterak cenných zkušeností z Německa využít.

Eventuální publikaci odborného článku k výsledkům diplomové práce považuji za velmi užitečnou a diplomantku tímto k publikování vyzývám.

V Praze dne 20. května 2011.

Doc. RNDr. Hana Kühnlová, CSc., oponent